

УДК 351.745:796.012.62

КУЗЕНКОВ О. В.,

доцент кафедри спеціальної фізичної підготовки
Національної академії внутрішніх справ (м. Київ);

 <https://orcid.org/0000-0003-1161-4887>;

БІЛИК В. В.,

старший викладач кафедри спеціальної фізичної
підготовки Національної академії внутрішніх справ (м. Київ);

 <https://orcid.org/0000-0003-0573-7514>

СПЕЦИФІКА НАВЧАННЯ З ПРЕДМЕТА «СПЕЦІАЛЬНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА»

В роботі обговорюється проблема фізичної підготовленості курсантів. Основне завдання фізичної підготовки виробити необхідний інтерес до самостійних занять.

Ключеві слова: курсанти, фізична підготовленість, професійно значущі якості.

Концепція сучасної державної політики: досягти певної фізичної підготовленості молоді та виховання інтересу до занять фізичною підготовкою. Це підкріплено у законодавчих актах, які вказують на необхідність впровадження нових методів навчання. Сучасні відносини потребують від курсантів навчального закладу міністерства внутрішніх справ достатньої фізичної підготовленості до напруженої професійної діяльності. Виходячи з цього, проблема нових методів та засобів у навчальному процесі з фізичної підготовки актуальна.

Фахова підготовленість працівників є вирішальним чинником якості правоохоронної діяльності, забезпечення законності при охороні правопорядку та боротьбі зі злочинністю [1. с. 3]. Ці актуальні проблеми навчального процесу фізичної підготовленості професійних якостей курсантів відображені у педагогічних джерелах В. Ф. Бойка, С. Є. Бутова, В. В. Бондаренко, О. В. Запорожанова, та ін. Недостатній рівень фізичної підготовленості майбутніх працівників органів внутрішніх справ та відсутність на достатньому рівні професійно значущих якостей значно впливають на професійну діяльність. Таким чином завдання навчального закладу - готувати тих, хто навчається, такою мірою, щоб вони знаходились на достатньому рівні з фізичної підготовленості для виконання завдання у будь-яких випадках. Метою фізичної підготовки є досягнення постійної повної фізичної готовності до виконання поставленого завдання. Добра фізична підготовленість - професійний обов'язок працівника поліції.

Недостатня фізична підготовленість та здоров'я кандидатів до вступу на навчання свідчать про наявність проблеми, що негативно впливає під час навчальних занять по формуванню професійно важливих якостей. З огляду на сьогодишню ситуацію, виникає необхідність вирішення проблеми підвищення розвитку фізичних якостей у навчальному процесі.

Діяльність органів внутрішніх справ залежить від професійної підготовленості працівників. Головною складовою навчання на заняттях з фізичної підготовки є вміння вирішувати проблеми, пов'язані з професійною діяльністю. Головними завданнями фізичної підготовки є: формування навичок та умінь в складних умовах служби; систематизація навчальної програми на достатньому рівні навчальної бази з виконанням інноваційних засобів навчання.

Фізична підготовка постійно була головною частиною професійної підготовки працівників органів внутрішніх справ. Однак останнім часом змінилися умови, в яких працівникам органів внутрішніх справ доводиться виконувати професійні обов'язки, і таким чином змінюються вимоги до якості підготовленості. Важливим змістом фізичної підготовки в навчальному закладі є процес вивчення елементів різних вправ, з урахуванням специфіки особливості умов діяльності майбутніх правоохоронців, які виконуються з великою кількістю повторень. Головним завданням навчання є раціональний підхід до виконання

специфічних дій. Формування професійно значущих якостей несе в собі індивідуальний підхід. У такому випадку повинен бути диференційований підбір спеціальних вправ. Підбір вправ та інтенсивність навантаження повинні відповідати можливостям тих, хто займається. Головним чином успіх викладацької діяльності залежить від взаємовідносин між викладачем і тим, хто навчається. Високий рівень фізичної підготовленості можна досягти при повному взаєморозумінні між викладачем та курсантом.

Виконання професійних обов'язків, як правило, відбувається у конфліктних ситуаціях та складних психологічних умовах, що заважає можливості результативно застосовувати засоби впливу. Таким чином виникають проблеми в якості професійної підготовленості. На теперішній час в процесі навчання важливо тих, хто навчається, націлювати на подолання невпевненості у своїх силах. При формуванні професійної підготовленості на заняттях фізичної підготовки важливо моделювати ситуації, наближені до реальних. Удосконалюючи методи для проведення занять по формуванню професійно важливих якостей, необхідно враховувати загально дидактичні принципи. Дотримання дидактичних принципів в навчальному процесі значно впливає на якість підготовленості курсантів.

Формування професійно значущих якостей на заняттях направлено на вміння здобувачів вищої освіти долати значні навантаження.

Для підвищення якості професійної готовності на практичних заняттях необхідно застосовувати комплексні заняття та модельні ситуації. Комплексні заняття - це послідовне виконання вправ прикладного характеру з різним рівнем інтенсивності та прикладної направленості, з паралельним розвитком різних фізичних якостей. Методи комплексного заняття в процесі формування професійно значущих якостей, значно підвищують щільність занять та сприяють розвитку професійної підготовленості. Одним із напрямків формування професійно значущих якостей курсантів є комплексний розвиток фізичних якостей та їх взаємодія зі спеціально прикладними вправами.

Формування спеціально прикладних навичок значно прискорюється при значному розвитку фізичних якостей.

Головною умовою на практичних заняттях з методики викладання фізичної підготовки є умова ставити завдання максимально наближені до реальних ситуацій. Використання в процесі навчання завдань, що виконуються в складних умовах, наближених до реальних, підготовлює тих, хто навчається, до подолання труднощів. Під час заняття необхідно виконувати елементи швидкісного пересування, постійна зміна напрямків, боротьби з умовами підвищеної складності, тривалість високих навантажень, моделювання психологічного стресу.

Головна роль тих, хто навчається, розвивати здібність прийняти вірне рішення в складних ситуаціях. Знання закономірностей та удосконалення цих здібностей дозволяє викладачам більш ефективно планувати заняття та методично правильно виконувати поставлені завдання.

В ході заняття для стимулювання та підвищення активності тих, хто навчається, проводиться оцінювання в кінці пройденної теми. Таким чином під час комплексу педагогічних дій іде достатнє формування професійно важливих якостей. На заняттях спеціальної фізичної підготовки, крім розвитку фізичних якостей, виховується рішучість, винахідливість, сміливість, хоробрість та інші морально-вольові якості, які будуть використовуватись у службовій діяльності.

Формування моделі практичних занять з курсантами, вказує на перегляд пріоритетів та усвідомлення важливості їх в процесі навчання. Залежно від специфіки роботи, викладачі з фізичної підготовки повинні детально уявляти сучасне замовлення органів внутрішніх справ.

Добра фізична підготовленість є фундаментом успіху працездатності майбутніх працівників правоохоронної діяльності.

Для підвищення професійної підготовленості недостатньо навчальних практичних занять, для цього необхідно займатися і самостійно. Формування специфічних навичок повинне проходити у нестандартних умовах, з урахуванням специфіки службової діяльності, у змодельованих більш наближених до практики ситуаціях.

З початку навчальних занять необхідно більше розвивати фізичні якості, далі поступово переходити на комплексні заняття з моделюванням реальних ситуацій. Здавна відомо, що

успіх у екстремальній ситуації майже наполовину залежить від рівня фізичної підготовленості особового складу. А для того, щоб підтримувати його належний рівень, необхідно якісно і ефективно організовувати і проводити заняття з фізичної підготовки [2, с. 3].

Рівень фізичної підготовленості курсантів залежить від кількості проведених практичних занять прикладного характеру. Достатній рівень розвитку загальної фізичної підготовленості забезпечує формування міцного фундаменту працездатності.

Необхідно формувати у тих, хто навчається, стійку зацікавленість до занять з фізичної підготовки. Заняття необхідно проводити таким чином, щоб забезпечити максимальний та достатній рівень фізичної підготовленості. Постійний пошук нових шляхів процесу навчання, методичних засобів сприяє формуванню професійно значущих якостей, які будуть необхідні в практичній діяльності.

Необхідно передбачити чітку організацію структури навчального процесу з визначенням індивідуального підходу до кожного курсанта.

Важливий постійний контроль за виконанням навчальної програми. Відбувається створення реальної обстановки, що вимагає від тих, кого навчають, виконання прийомів стосовно певного завдання; обмеження часу на виконання прийомів; проведення занять в будь-яку погоду на місцевості [3, с. 109].

Під час розробки навчальної програми з фізичної підготовки повинен бути взаємозв'язок всіх засобів та методів, направлених на формування професійно прикладних якостей. Необхідно на перших курсах давати достатньо часу на вправи для розвитку витривалості, фізичні вправи для розвитку сили зі своєю вагою.

Аналіз науково-методичної літератури та практичний досвід з проблеми фізичної підготовленості курсантів показує позитивні фактори використання новітніх методів та засобів у навчальному процесі. Вдосконалення методів та засобів приведе до збагачення педагогічної праці у розвитку новітніх спеціалізованих вправ.

Список бібліографічних посилань

1. Ануфрієв М. І., Бутов С. Є., Гіда О. Ф., Решко С. М. Основи спеціальної фізичної підготовки працівників МВС. Київ : Нац. акад. МВС України, 2003. 338 с.
2. Бабенко В. Г., Попов О. В., Янко І. В. Заходи фізичного впливу : метод. рек. Київ, 2001. 24 с.
3. Луцака Д. О. Юридична психологія та педагогіка. *Науковий журнал*. 2011. № 1 (9). С. 107–115.

Отримано 23.04.2020

УДК 796.011.3

МАНДРИКА В. С.,

викладач кафедри спеціальної фізичної підготовки

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

 <https://orcid.org/0000-0001-6152-7664>

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ЯК БАЗОВІ ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

У статті розкриті основні актуальні проблеми, які існують у сфері фізичної підготовки та культури курсантів ВНЗ зі специфічними умовами навчання.

Ключові слова: фізична підготовка, матеріально-технічне забезпечення, фізична культура, самостійна фізична підготовка, заходи фізичного впливу.

Професійна майстерність курсантів як майбутніх офіцерів залежить від рівня їх підготовленості у багатьох аспектах: знанні нормативно-правової бази, вмінні правильно і